Posamezna številka: 1 Din. Poštnina plačana v gotovini!

Leto 2. Proletarci vseh dežel, združite se! Št. 3.

Ljubljana, 22. januarja 1923. Izhaja vsak teden.

Volitve v Pokojninski zavod za nameščence.

Opozarjamo zasebne nameščence-volilce, da glasovnice pravilno izpolnijo, to je: ne z imenom nosilca liste, temveč z nazivom liste:

»Združeni zasebni nameščenci.«

Lista »Združenih zasebnih nameščencev« je edina v resnici strokovna in nestrankarska. Njeni zastopniki imajo pred očmi samo stanovske koristi vseh zasebnih nameščencev brez izjeme.

Sodrugi!

Ni le dolžnost da odaste svoj glas za listo »Združenih zasebnih nameščencev« temveč je dolžnost, da opozorite tudi vse tovariše in tovarišice, da oddajo svoj glas za to listo!

Volitve v Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani so se pričele! Dne 5. februarja se vrši v Ljubljani skrutinij oddanih glasov. — Pokojninski zavod že razpošilja glasovnice. Glasovnice so tako prirejene, da je zajamčena tajnost glasovanja. Če glasovnice ne prejmete ali jih izgubite, zahtevajte glasovnice od volilne komisije. Gre za starostno preskrbo nameščencev, gre za podporo bolnim in onemoglim nameščencem, njih vdovam, materam in sirotam! — Gre za denar, ki ga kot zavarovalne premije plačujete v ta zavarovalni zavod. — 1. Izpolnite vse glasovnice, ki jih prejmete, pravilno, t. j. ne z imenom kakega kandidata, ali nosilca liste, ampak z nazivom edine liste, ampak z nazivom edine liste, ki je: **»Združeni zasebni nameščenci«.** 2. Zalepite glasovnice pravilno, to je tako, da »volivni odrezek« ostane neodtrgan in nezalepljen, sicer je glasovnica neveljavna! — 3. Pravilno izpolnjene glasovnice oddajte takoj zanesljivemu zaupniku, ki jih bo skupaj z drugimi glasovnicami sigurno poslal v Pokojninski zavod v Ljubljani, ali pa jih takoj pošljite, eventualno priporočeno, direktno na »Volilno komisijo Pokojninskega zavoda za nameščence« v Ljubljani, po možnosti v eni kuverti z ostalimi glasovnicami, ki jih zberete med delojemalci Vaše edinice za listo: »Združeni zasebni nameščenci«. Če pošljete glasovnico direktno volivni komisiji, frankirajte pismo zadostno, sicer so glasovnice neveljavne in bi jih volivna komisija ne sprejela. — Uporabite od Pokojninskega zavoda doposlano Vam kuverto! — Glasovnice prevzema edinole predsednik volivne komisije ob uradnih dneh od 9.—13. ure, dne 5. februarja pa le do 12. ure.

Za enotno fronto proletarijata.

V celi Evropi in v vsem ostalem svetu živi delavstvo v znamenju kapitalistične ofenzive. Podjetniki celega sveta izvajajo, kakor po dogovoru, največji pritisk na vse delavske pridobitve: **na mezde, na 8urni delavnik, na organizacije proletarijata, na njegove socijalne, gospodarske in politične pozicije.** Ponekod je ta pritisk podjetništva ostrejši in dobiva obliko najhujših ne samo gospodarskih, ampak tudi političnih bojev, drugod se ta boj ne bije s takim hrupom, vendar so vse te večje in manjše bojne praske epizode enega in istega ogromnega svetovnega meteža med kapitalističnim in delavskim razredom.

Nemška eksportna industrija je kmalu po sklepu mirovnih pogodb vsled padca nemške marke in vsled velike razlike med njeno notranjo in zunanjo kupno silo začela s svojimi izdelki preplavljati svetovni trg. Njena konkurenca je bila naravnost pogubonosna za industrijske države z boljšo valuto. Po teh deželah je začel ugašati dimnik za dimnikom, stroji so se jeli ustavljati, tisoči, stotisoči in milijoni delavcev so bili brez dela pognani na ulico. Armada brezposelnih proletarcev obsega 2 milijona v Ameriki, 3 milijone v Angliji, 800 tisoč na Češkem. Ogromne številke po vseh deželah.

Nekaj časa so države v večji ali manjši, marsikje v silno neznatni meri, podpirale brezposelne. Kmalu pa so se države naveličale izdajati tako občutne vsote. Ker se nemški denar vsled antantne reparacijske politike ni dal zboljšati in s tem odpravi vzrok nadmočnosti nemške industrijske in trgovske konkurence, ker tudi vsi koraki zaščitne carine niso dosegli zaželjenega cilja, so se podjetniki lotili drugega sredstva, ki naj omogoči konkurenčno možnost antantni industriji in nove dobičke kapitalistom. **Potrebno je bilo znižati cene proizvodom.** Tega pa kapital ni hotel sprejeti na svoj strošek, ampak na račun delavstva.

Odtod **vesoljna ofenziva kapitalistov** na delavske mezde, na delavni čas, na organizacije proletarijata. V Italiji opravljajo ta posel z denarji bankirjev, fabrikantov, veleposestnikov in od države najete morilske tolpe fašistov, ki so s požigom, ubijanjem in ropom zlomile moč delavstvu. V Ameriki so orodje kapitala za boj proti delavstvu rumene organizacije narodno-socijalnega voditelja Gompersa, na Češkem narodni socijalci in socijalpatrijotje. Podobno je na Francoskem, v Belgiji, na Angleškem, na Španskem in drugod.

Razbitost delavskih sil je dala kapitalu možnost, da začne s svojim sunkom in doseže velike uspehe. Izdajalsko obnašanje nerazrednih organizacij in njihovih voditeljev je ubilo odporno silo proletarijata za neko dobo in pripomoglo k svetovni gospodarski, socijalni in politični reakciji.

Delavske množice to vedno jasnejše uvidevajo in zato se je iz najširših plasti borečih se mas pojavil klic

za enotno fronto proletarijata.

Če se hoče izkopati iz sedanjega suženjskega položaja, mora proletarijat stisniti svoje vrste in najodločnejše obsoditi razbijalno taktiko enega dela svojih voditeljev. Ko bodo delavski milijoni zavrgli usodepolno razbitost, ko se bodo zgostile vrste razredno-zavednih organizacij in ko bo delavstvo ostalih organizacij **prisililo** svoje voditelje k skupnemu nastopu v skupni fronti z razredno-zavednim proletarijatom, tedaj bo podjetniška ofenziva začela padati s svoje višave in si kmalu razbila zobe.

Tudi za proletarijat v **Jugoslaviji** ni **pot** na Kalvarijo pomanjkanja, lakote, trpljenja in preganjanja še končana. Za nami in sredi med nami je doba najhujše meščanske diktature. Politično, gospodarsko, socijalno je proletarijat oropan. Golega in bosega pa ga ne čaka usmiljenje, ampak nov, neprizanesljiv boj.

Boriti se bo moral še za ta tanki košček kruha, ki mu je ostal. Gol in bos se bo moral braniti pred **novo podjetniško ofenzivo,** ki pride in je deloma že prišla.

Samo mogočna organizacija bo lahko spajala in krepila doslej razbite sile delavstva, da odoli bojnemu pohodu kapitala zoper mezde, 8urnik (kjer je sploh še v veljavi), zoper vse druge maloštevilne pozicije proletarijata.

Združene strokovne organizacije edine imajo tiste lastnosti, ki lahko brez strankarskega, nacijonalnega, verskega boja družijo

ves proletarijat
v enotno bojno fronto zoper napadajoči kapital.

One hočejo združevati ves proletarijat pred bojevno zastavo delavskega razreda. **One se ne borijo samo za en del delavstva, ampak za celi delavski razred,** od najbolj zavednega do najbolj zapeljanega. Za tega zadnjega še celo, ker je najbolj pomoči potreben. One so široke, strpne, razredne.

Njihovo poslanstvo je torej stopilo na čelo celega delavskega razreda in organizirati vrste delavstva tako železno, da jih ne bo zlomil bližnji težki val kapitalistične ofenzive. Zato

Živela enotna fronta proletarijata!
Živel razredni boj!

(Iz »Delavske Slovenije«.)

Centralni medjusavezni sindikalni odbor Jugoslavije.

Po sklepu izvrševalnega odbora se vrši

DRŽAVNA KONFERENCA

27., 28. in 29. januarja 1923 v Beogradu s sledečim začasnim dnevnim redom:

1. **Konstituiranje konference.**
2. **Verificiranje polnomočij.**
3. **Poročilo C. M. S. O. Jugoslavije in pokrajinskih zvez.**
4. **Taktika in akcija M. S. O.**
5. **Predlog statuta C. M. S. O. Jugoslavije.**
6. **Enotna fronta proletarijata.**
7. **Enotnost v strokovnem gibanju.**
8. **Organizacija delavskega tiska.**
9. **Statut borbenega fonda.**
10. **Organizacija strokovne statistike.**
11. **Volitev centralnega medjusaveznega odbora Jugoslavije.**
12. **Predlogi.**

Po pravilih C. M. S. O. J. imajo pravico do delegatov posamezne Zveze po številu članov in po danim navodilima tudi pokrajinska Zveza na dva delegata. Stroške nosijo organizacije, ki pošljejo delegate.

Delegate treba pravočasno izvoliti in o izvolitvi poročati najmanj 15 dni pred konferenco C. M. S. O. J. in Z. N. S. O. v Ljubljani.

Centralni Medjusavezni sindikalni odbor Jugoslavije.

narnih elementov od monarhistov do Noskejevih socijal-patrijotov, ki so v njima videli dušo nemške revolucije.

Skupno sta se borila za visoke cilje proletarske revolucije in skupno sta tudi padla v boju za odrešenje proletarijata.

Podajte si roke delavci in delavke ter zakličite morilcem: **Karl Liebknecht in Roza Luksemburg nista mrtva, ker mi živimo in se borimo za cilj, katerega sta nam pokazala — popolno zmago socijalizma.**

Stanovanjski zakon in najemniki.

S 1. januarjem 1923 je dobil obvezno moč novi stanovanjski pravilnik z dne 29. novembra 1922, razglašen v »Uradnem listu« pokrajinske uprave za Slovenijo pod št. 420, opozarjajo se stranke zlasti na nastopne odredbe istega:

1. V smislu člena 7. novega stanovanjskega pravilnika imajo one stranke, katere posedujejo novo zgradbo, oproščeno vseh omejitev, ali dobe tako novo zgradbo, stanujejo pa kot najemniki v tujih hišah, v roku 15 dni predložiti stanovanjskemu oblastvu prijavo o svojem dosedanjem stanovanju.

2. V smislu člena 13. mora hišni posestnik, če se stanovanje izprazni, najkasneje v 15. dneh odkar mu je znano, da se najemnik izseli, in v 24. urah, ko se je najemnik izselil o tem pismeno obvestiti stanovanjsko oblastvo, a po čl. 14. pa če lastnik ne učini prijave v smislu čl. 13. in odda tozadevno stanovanje komu, ali če učini tozadevno prijavo še le ko je oddal stanovanje, ali če se brez dovolila stanovanjskega oblastva kdo vseli v tozadevno stanovanje, dodeli stanovanjsko oblastvo to stanovanje komu drugemu, vseljena oseba ali lastnik pa se mora izseliti.

3. V smislu člena 23. pa mora vsaka stranka, katera se obrača na stanovanjsko oblastvo za intervencijo vnaprej plačati v gotovini 20% pristojbine od enomesečne dosedanje najemnine, ter so od te pristojbine oproščene samo one stranke, ki imajo potrdilo pristojne oblasti o siromašnem stanju. Vsled tega naj tudi one stranke, katere so že predale prošnje za dodelitev družinskega stanovanja ter še reflektirajo na tako, da naknadno plačajo gori imenovano 20 % pristojbino, ker se sicer njihove prošnje ne bi moglo upoštevati.

Pri tem se naglaša, da ima v smislu člena 14. stanovanjskega pravilnika stanovanjsko oblastvo od 1. januarja 1923 pravico dodeljevati samo izpraznjena stanovanja.

Nadalje se pripomni, da imajo v smislu čl. 14 prvenstveno pravico do stanovanj v obče aktivni državni in samoupravni uradniki in uslužbenci, ki so službeno vezani na dotični kraj in osebe, ki se morajo izseliti, ker njih stanovanja podirajo, če so bile take osebe člani (domovinci) dotičnega kraja pred dnem 25. julija 1914, potem osebe, ki se bavijo s posli širšega javnega interesa.

4. V smislu člena 19. ne veljajo razen odredb člena 20. za podnajemnika omejitve po novem zakonu o stanovanjih in po stanovanjskem pravilniku. Vsled tega stanovanjsko oblastvo ne razpolaga s sobami, katere se oddajajo v podnajem, ter tudi ne z višino najemnine teh sob. V smislu čl. 20. pravilnika pa ima lastnik pravico, da je deležen od dne 1. januarja 1923 podnajemnine, ki jo dobiva najemnik z oddajanjem posameznih stanovanjskih delov, in sicer:

a) za prostore z opremo 15 odstotkov;

b) za prazne prostore 30 odstotkov.

Izselitev najemnikova na kakršnikoli osnovi ima za posledico tudi izselitev podnajemnikovo.

5. V smilu člena 16. pridrže najemniki stanovanj in lokalov — poslovnih prostorov — ta stanovanja in te prostore od dne 1. januarja 1923 do dne 1. januarja 1925 za dotedanjo ali za sporazumno določeno najemnino ali pa za ene, ki jih odredi razsodišče, če se najemnik ali najemodajalec ne moreta sporazumeti.

Spore o višini najemnine rešuje razsodišče, sestavljeno pri stanovanjskem oblastvu I. stopnje, v smislu predpisov čl. 16. in 17. novega stanovanjskega pravilnika.

6. Po predpisu člena 37. stanovanjskega pravilnika se vlagajo prošnje za stanovanja pismeno ali pa se jemljejo na zapisnik po ustno izraženi želji. V prošnji mora stranka navesti svoje ime, zvanje in svoj poklic, število, starost in zvanje članov svoje rodbine, stanovanje, v katerem sedaj stanuje, iz koliko in kakšnih prostorov sestoji stanovanje in zakaj ga zapušča in iz koliko prostorov želi drugo stanovanje. Tozadevne tiskovine se dobijo pri stanovanjskem uradu.

V zmislu člena 56. se ne morejo okoristiti s predpisi novega stanovanjskega pavilnika ne lastniki, ne najemniki, ki niso plačali dolžnega državnega davka za predzadnje trimesečje.

8. Vsi prestopki odredb zakona o stanovanjih in novega stanovajskega pravilnika se kaznujejo z denarno kaznijo v znesku do 15.000 dinarjev.

9. Naposled se stranke opozarjajo, da stanovanjsko oblastvo (v smislu čl. 25. in 26. stanovanjskega pravilnika), katero obstoji iz predsednika in 2 prisednikov rešuje posle, ki jih nalagata zakon o stanovanjih in stanovanjski pravilnik, po tozadevnih predpisih.

Vloge v stanovanjskih zadevah morajo biti kolekovane nastopno: 1. za vsako prošnjo ali vlogo 3 Din. 2. Za prošnje, v katerih se zahteva pismena odločba (odgovor) 13 Din. 3. Za pritožbo 13 Din. 4. Za vsako prilogo 1 Din.

Po »Enakosti«.

8-urni delavnik v nevarnosti.

Časopisje poroča, da se je te dni v ministarstvu za socijalno politiko v Beogradu vršila anketa, na kateri se je razpravljalo o 8-urnem delavniku. Zastopane so bile delavske, trgovske in obrtne zbornice iz pokrajin in Zveza industrijcev.

Predlagalo se je, da se 8-urni delavnik ukine v vseh podjetjih razven v rudnikih, in da naj se vpelje 10 urni delavnik.

Do definitivnega sklepa ni prišlo. Anketa se nadaljuje 1. februarja.

Opozarjamo celokupno delavstvo na to namero izkoriščevalcev in pozivamo vse razredno zavedne proletarce, da se pripravijo na boj za obrambo svojih že priborjenih pravic.

Merodajnim faktorjem ministarstva za socijalno politiko pa odsvetujemo od tega koraka, **ker proletarijat bo znal svoje v dolgoletnem boju priborjene pravice braniti, kakor si jih je znal pridobiti.**

Izjavljamo, da ne bomo priznali nobenega pravilnika, ki bi kratil naše pravice.

Pozivamo delavsko zbornico, da prevzame inicijativo za skupen nastop vseh strokovnih organizacij za obrambo 8-urnega delavnika in drugih delavskih pravic.

Kovinarji.

Centralni pododbor Saveza metalskih (kovinarskih) radnika Jugoslavije sklicuje **državno konferenco,** ki se vrši 30., 31. januarja in 1. februarja 1923. v Beogradu s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev konference. 2. Volitev verifikacijskega odbora. 3. Konstituiranje konference. 4. Poročilo centralnega pododbora o celokupnem delu in stanju financ. 5. Ujedinjenje Saveza. 6. Projekt pravil in pravilnika. 7. Stavkovna in tarifna politika. 8. Volitev nove uprave in financijske kontrole. 9. Delavska zavarovalna zakonodaja. 10. Ureditev enotne administracije. 11. Borbeni fond. 12. Eventualije. Pozivljajo se vse podružnice in člani, da svoje predloge k dnevnemu redu čim preje naznanijo centralnemu pododboru in da pravočasno izvolijo delegate. — **Centralni pododbor Saveza Metalskih (kovinarskih) radnika Jugoslavije.**

Štrajk kovinarjev v Brodu.

18. t. m. je preteklo mesec dni, odkar je ravnateljstvo tovarne vagonov v Brodu zaprlo svojo tovarno in na ta način izprlo okrog 800 delavcev in delavk. S zadovoljstvom in samozavestjo konstatiramo, da so kovinarji znali obdržati cel čas izborno disciplino in da je delavstvo po 4 tednih popolnoma solidarno. S tem, da je tovarna ustavila obratovanje, je napravila državi ogromno škodo, ker dnevno se množi število pokvarjenih vagonov, ki čakajo popravila, Vlada mesto, da bi pritisnila na lastnike tovarne, ona preganja in zapira kovinarje. Kakor v vseh enakih slučajih, tako tudi v tem slučaju vlada skrbi za profit kapitalistov na škodo delavstva in na škodo države.

16. januarja 1923 se je vršil shod celokupnega delavstva v Brodu, katerega se je udeležilo nad 3000 delavcev. Sprejeta je bila naslednja resolucija:

Zbor najenergičnije protestuje protivu izbacivanja sa rada 750 radnika iz tvornice vagona.

Zbor kategorički zahteva od vlade i merodavnih, da preduzmu energične mere protiv uprave tvornice, da se radnici odmah povrate na posao, da se uprava tvornice pozove na odgovornost, **zbog izbacivanja radnika, sabotiranja proizvodnje i saobraćaja.**

Zbor traži od Vlade i merodavnih, **da odmah imenuje jednu stručnu komisiju u kojoj bi bio i jedan predstavnik radnika, da utvrde nameru uprave, i da Vlada odmah preuzme uprave tvornice u državne ruke i rad u istoj nastavi.**

Ako Vlada i merodavni i ovoga puta ne budu izašli u susret opravdanim zahtevima radnika, **zbor u ime cjelokupnog Brodskog radništva skida sa sebe svaku odgovornost za posljedice, koje budu nastupile.**

Sodrugi! Delavci in delavke!

Zbirajte pridno prispevke za stavkujoče.

Nikdo naj ne potuje v Brod!

Živela zmaga kovinarjev!

Ker vse provokacije, katere je uporabila fabrika vagonov v Brodu, niso delavstva zavedle v nepremišljene nemire, poskuša ravnatelj Donat doseči svoj cilj na drug način.

Orožnikom daje po 500 dinarjev in pijani orožniki z bajoneti napadajo mirne delavske straže.

Protestiramo proti takemu početju orožništva in pozivamo vlado, da pokliče take svoje organe, ki se javno stavijo v službo kapitalistom na odgovornost.

Kovinarski zastopniki so pravočasno opozorili vlado na pretečo nevarnost in vlada bo nosila odgovornost za posledice takega početja svojih orožnikov.

Sodrugi! Naša dolžnost je, da podpiramo stavkujoče kovinarje! Zato nabirajte prispevke za stavkujoče in pošljite jih Centralnome pododboru Saveza metalskih radnika Beograd, Kafana Ljubič, Miloš Velikog ul. 98 in o pošiljatvi obvestite Zvezo Neodvisnih Strok. Organizacij v Ljubljani, Turjaški trg 2-II.

Preprečujte agentom tovarne vagonov v Brodu, da nabirajo delavce za Brod na Savi. Doli z štrajkbreherji! Živela zmaga brodskega delavstva!

Za vajence v kovinarski industriji.

(Opozorilo inspekciji dela. Vprašanje birokratom Splošne kovinarske organizacije.)

Ker inspekcija dela sama ne vidi ničesar, ali pa noče videti, jo za danes opozorimo na razmere po delavnicah kovinarske industrije v Ljubljani, kjer rezidira tudi inspekcija dela.

V delavnicah pri Žabkarju, Lajovicu, Samassi, pa tudi po drugih, je zaposleno veliko število vajencev, ki so vstopili v delavnico, da bi se naučili svoje obrti. Ti mladi ljudje so predmet najhujšega izkoriščanja. Za nje ne velja 8 urni delavnik, za nje ne velja zakon o zaščiti delavcev, za nje ne veljajo sploh nikaki zakoni, ki bi jih ščitili. **Neverjetno ali žal resnično je dejstvo, da podjetniki svoje vajence plačujejo (?) z 60—100 kron na teden.** To ni nikaka plača; 100 kron zahteva nosač, da prenese Vaš kovčeg iz voza v vagon. V delavnicah, kamor so vajenci prišli, da bi se naučili svoje obrti, se jih uporablja za razna dela, katera bi drugače moral opravljati nekvalificiran delavec. Le one, ki imajo posebno protekcijo, se dodeli pomočnikom, katerim pri delu pomagajo in se pri tem učijo. Za vsako malenkost se vajence pretepa, vleče za lase in ušesa. Za vsak najmanjši pregrešek kaznuje podjetnik vajenca s tem, da **mu odtegne za cela 2—3 mesece še tisto miloščino, katero mu drugače daje.**

Inspekcijo dela pozivamo, da zaščiti vajence pred navedenimi krivicami, Splošno kovinarsko organizacijo pa vprašamo, s čim zagovarja to svojo nemarnost?

Vajenci, vsi v organizacijo!

Vsi v neodvisno Kovinarsko Zvezo!

Guštanj. Zadnji članek iz Guštanja v »Strok. Borbi« je našim kovinarjem pri Splošni kovinarski organizaciji zmešal glave. Grehov, katerih imajo funkcijonarji Splošne kov. org. v Ljubljani

Mučenika Karl Liebknecht in Roza Luksemburg.

15. januarja 1919 sta bila zahrbtno umorjena neizprosna nasprotnika kapitalizma, Karl Liebknecht in Roza Luksemburg. Umorili so jih fanatični monarhisti Nemčije s pomočjo Noskejevega vojaštva.

Že 1914. leta ob izbruhu svetovne vojne, se je razširila vest, da sta bila imenovana aretirana in radi antimilitaristične propagande ustreljena. Ta vest, ki na srečo, 1914. leta ni bila resnična, jasno kaže, da se je buržuazija že takrat zavedala, da sta Karl Liebknecht in Roza Luksemburg najhujša nasprotnika buržuazije.

Danes ko obhajamo četrto obletnico njune mučeniške smrti za prospeh proletarske zmage, je osobito naša dolžnost, da se spomnimo njihovega življenja.

Karl Liebknecht se je rodil, ko je Bismark izdal proti socijalistom svoj zloglasni »Socialistengesetz« in ko se je mlada socijalistična stranka Nemčije junaško borila za svoj obstanek. V borbi se je utrdil njegov revolucijonarni duh, katerega moramo občudovati. Edini Karl Liebknecht je imel pogum, da je med vojno v nemškem parlamentu zaklical svoj glasni **»ne« proti vojni, proti nadaljevanju klanja.** Edino on je imel pogum organizirati mogočno demonstracijo proti vojni, radi katere je bil potem tudi obsojen. Ni mogoče navesti vseh zaslug Karl Liebknechta za idejo proletarske revolucije. Ne smemo pa pozabiti omeniti njegovo neutrudljivo delavnost za omladinsko gibanje. Vedel je, da če pridobimo za se naraščaj, če pridobimo proletarsko mladino, da bo naš boj lahak.

Njegova verna soboriteljica in somučenica je bila **Roza Luksemburg.**

Roza Luksemburg je izšla iz bojev poljskega proletarijata za osvobojenje. Preganjana, vsled svojega socijalističnega delovanja, je morala bežati v inozemstvo, kjer se je aktivno udeleževala v revolucijonarnem proletarskem gibanju. Z navidezno možitvijo si je pridobila nemško državljanstvo in se preselila v Nemčijo, kjer sta z Karlom Liebknechtom prevzela vodstvo revolucijonarnega, nekompromisnega krila socijalistične stranke. Kmalu po izbruhu svetovne vojne je morala v ječo in šele popolen poraz nemškega imperijalizma je njej, kakor tudi Karlu Liebknechtu, odprl vrata ječe.

Šele izpuščena iz zapora, že stojita na čelu revolucijonarnega gibanja in ustanavljata Spartakusbund (komunistično stranko) Nemčije.

S svojim delom sta si nakopala besno sovraštvo vseh protirevolucijo-

in pa njihovi podrepniki v Mežiški dolini je toliko, da bi jih ne mogel naložiti na največji seneni voz. Sicer so svoje grehe doslej skrbno prikrivali, pa nabralo se jih je že toliko, da na vseh koncih in krajih lezejo na dan in da jih uvidevajo še celo oni kovinarji, ki so Svetekovo kompanijo nekdaj imeli za sveto. Ko so zvedeli, da snujemo pri nas neodvisno organizacijo, so takoj pisali v Ljubljano, da jim naj pride kdo povedati, če Splošna kovinarska organizacija še živi. In res prihitel je iz Ljubljane možic, golobučen, samo nad čelom ima čop las. Govori z ruskim naglasom, mogoče je Vranglovec. Ta je hotel zakriti grehe soc. dem. Splošne kovinarske organizacije, pa se mu ni posrečilo. Sodrug Dietinger, katerega so poklicali na sejo, jim je bral take levite, da sta ljubljanski poslanec, pa tudi naš patrijot Čuk kar usta odpirala. Zbrani odborniki kar verjeti niso mogli, ko so slišali, kako revolucijonaren je bil Svetek, dokler je na Madžarskem še obstojala sovjetska republika.

Pa tudi o Antonu in Etbinu Kristanu so slišali neverjetne stvari. O nesrečno izvedenih mezdnih gibanjih, pa že itak vedo, saj vidijo na svojih plačilnih listkih, da so kovinarji danes zaostali s plačami za ostalim delavstvom, medtem ko so bili pred vojno kovinarji najbolje plačani delavci. In pa o Amsterdamski internacijonali so navzoči odborniki slišali tudi mnogo, mnogo, kar jim je bilo doslej prikrito. Tako se je pri nas pričel boj med razredno zavednimi kovinarji in pa reformističnimi bankroterji.

Mi jim kličemo:

Živele neodvisne organizacije!

Živela Neodvisna Zveza kovinarjev!

Bankroterjem pri Strokovni komisiji pa svetujemo, da si prižgejo sveče, da ne bodo v temi umirali.

Ljubljana. V Ljubljani, kjer je v kovinarski industriji zaposlenih okroglo 1200 kovinarjev, šteje podružnica splošne kovinarske organizacije le 280 članov. Vzrok, da so kovinarji v Ljubljani kar trumoma zapuščali svojo organizacijo, je iskati v dejstvu, da sta Svetek in Golmajer iz strokovne kovinarske organizacije napravila le poslušno deklo Bernotove stranke in kdor pozna Bernotove zveze z buržuazijo, se ne bo čudil, zakaj se Splošna kovinarska organizacija ni mogla spustiti v boj za kovinarske pravice. Razumljivo pa je, da organizacija z vezanimi rokami ne more započeti nobene uspešne akcije in da je obsojena na neizbežno propast.

Kovinarji, ki so izstopili iz Splošne kovinarske organizacije in mnogi, mnogi, kateri niso mogli vstopiti v to organizacijo, ker niso hoteli postati orodje Bernot-Svetkove stranke, so nas že dalje časa pozivali, da naj ustanovimo Neodvisno kovinarsko organizacijo.

Upali smo, da bodo birokratje pri Splošni kovinarski organizaciji konečno le spoznali, da so na napačni poti, da se bodo spametovali in pričeli novo življenje, nov kurz v enotni fronti razredno zavednega proletarijata, tako da bo omogočeno sodelovanje v organizaciji tudi oni večini kovinarjev, ki iz navedenih razlogov niso mogli v organizacijo.

Da bi omogočili skupen nastop vseh kovinarjev, da bi v tem času ofenzive kapitala združili vse kovinarje v eno samo močno strokovno organizacijo, smo sklicali v nedeljo 14. januarja kovinarsko konferenco, na katero smo povabili tudi vodstvo Splošne kovinarske organizacije.

Konferenca se je vršila, a brez Sveteka in Golmajerja, ker ona nista smatrala za potrebno, da se konference udeležita. Prišli so pa zastopniki kovinarjev iz Ljubljane, Jesenic, Javornika, Kamnika in drugih krajev **in obsodili vodstvo kovinarske organizacije, ki se je z svojo odsotnostjo izreklo, da je proti enotni in močni kovinarski organizaciji, ki bi bila v stanju ščititi interese kovinarskega delavstva.**

Ker pa ne moremo dopustiti, da bi bila večina kovinarjev neorganizirana, in tako na milost in nemilost predana kapitalističnemu izkoriščanju **so si kovinarji ustanovili svojo lastno obrambeno organizacijo Neodvisno Zvezo kovinarjev, ki je sklenila udeležiti se državne konference kovinarjev v Beogradu, katero skliceje Centralni pododbor Saveza kovinarskih radnika, ki je predstavnik velike večine kovinarjev v Srbiji, Vojvodini in Hrvatski.**

V odbor Neodvisne Zveze kovinarjev so bili izvoljeni sledeči sodrugi: Jakob Žorga, Hinko Glavan, Josip Schott, Alojz Vala, Matevž Vehar in Anton Vodičar. V nadzorstvo pa sodrugi Franc Korošin in Lorbek Franc.

Ta odbor posluje do bodočega pokrajinskega občnega zbora kot začasna centrala in nanj se naj obračajo kovinarji, ki žele morebitnih informacij. Naslov je sledeči: Neodvisna zveza kovinarjev, Ljubljana, Turjaški trg 2.

Razredno zavedni kovinarji!

Zahvala zavednim sodrugom iz arzenala, ki so nabrali K 919 kot prvo pomoč žrtvi sedanje reakcije. — Medsebojna solidarnost in podpiranje dokazuje zrelost slovenskih kovinarjev.

Jaka Žorga

t. č. predsednik Neodvisne Zveze Kovinarjev za Slovenijo.

POMAGAJMO!

Za stavkujoče kovinarje v Brodu na Savi so nabrali rudarji v Trbovljah 2240 kron in jih tudi že odposlali. Nabiralna akcija se nadaljuje tudi po drugih revirjih. O uspehu bomo še poročali.

Železničarji.

Teror na južni železnici.

Ravnateljstvo južne železnice je naznanilo sodrugu Marcelu Žorga, da mora z 22. I. nastopiti službo v Sisku.

Premestitve ne zahtevajo službeni oziri, ampak je to le šikana gotovih gospodov, ki se hočejo maščevati.

Stvari bomo posvetili našo polno pozornost in poskrbeli, da cela javnost zve, kakih metod se poslužuje ravnateljstvo j. ž. napram svojim uslužbencem.

Kurilnica državne železnice v Ljubljani.

Pred proletarijatom dan na dan vstajajo »slučaji«, da delodajalec kratkomalo delavcu reče: »Vstani, vzemi svojo knjižico in pojdi.« In nikdo se od te gospode ne zmeni več, kam pojde in kaj bo z njim. Kapital vlada, sesa, žveči, lomi — a nato izsesani, zlomljeni, zežvečeni »materijal« vrže kratkomalo na cesto. Sužnji se kupujejo, se sami ponujajo — želodec zahteva tako in sedanji družabni red podpisuje to — a gospodar kupuje, trguje... In zakaj tako? Ker smo vsi, vsa ta ogromna proletarska masa, posamezne palice v razvezani butari, a ta peščica kapitalistov trdno povezana butara palic ukazuje in tepe ogromno maso razvezanih, needinih, nesložnih, medseboj se grizočih ljudi — delavcev. In če bi bili mi složni, organizirani v enotni fronti, v eni organizaciji, kakor so kapitalisti v enem edinem »Savezu industrijcev«, ali bi se moglo zgoditi vse to, kar se dogaja in če bi se moglo zgoditi to, kar se je zgodilo te dni? Danes, 16. januarja 1923 je nadrevident drž. žel. poklical k sebi 10 ključavničarjev. Več kot eno leto so služili pri državni železnici in izgubljali tam svoje moči za mizerno plačo. In glejte, sedaj se jim je naznanilo, da se jih z 7-dnevnim odpovednim rokom odpušča iz službe, po domače rečeno: vrže na cesto. Ko so ga vprašali, zakaj, se jim je reklo, da se jih ne more rabiti. So nesposobni. Celo poldrugo leto je bilo potrebno, da se je »nekdo« prepričal, da so nerabni. Predrznost slug kapitalistov presega vse viške. Mesto 14 dnevno, kakor je zakonito, se jim odpove v 7 dnevnem roku. Državna železnica potrebuje ključavničarje, a tu se jih naenkrat vrže na cesto kar 10. Ker so n rabni... Eno je: Ali so postali nerabni vsled prevelikega izkoriščanja in mizerne plače, s katero se ni dalo nadomeščati izgubljenih v prid državni železnici sil — v tem slučaju gleda drž. žel. na delavce odkrito, kakor na sužnje, ali pa je hijena-denuncijant na delu in si s svojo zavratnostjo služi mastnejši zaslužek na kosteh izkoriščanega železničarstva — v tem slučaju je državna železnica demoralizujoča ustanova.

Vsi železničarji-trpini, (so namreč železničarji, ki ne poznajo trpljenja in pomanjkanja) ki živite, ne od tihotapstva, verižništva, denuncijantstva, in ki se ne ližete okrog podpetnikov višjih, ki ne prodajate svoja proletarska čustva za lečo, nego živite od dela in truda svojih rok in plače, vsi v eno enotno neodvisno strokovno železničarsko organizacijo. Tam, v enotnih strnjenih vrstah je naša rešitev — druge rešitve ni. Ali s Kapitalom ali z Delom. Dve poti sta po katerih hodi današnja človeška družba. Drugih poti ni. Ali iti s Kapitalom, biti njegov sluga, njegov suženj, njegov snažilec čevljev in njegovih pljunkov, ali iti s proletarijatom, kot mož, kot Človek.

Izbirajte! Vedite pa, da je mogočni gozd tisti, ki daje toporišče sekiri, da ga potem poseka. Brez toporišča bi bila sekira brez moči.

Železničar.

Železničarski zdravnik in železničarji.

Mislili smo, da ima ta proletarijat, ki opravlja službo na železnici, svojega zagovornika v svojem zdravniku takrat, ko išče leka proti naravnemu sovražniku, proti bolezni. Da temu ni tako, dokazujejo nam dnevni slučaji pritožb, ki naraščajo dan na dan. Na primer pride železničar k zdravniku s potolčeno glavo; napravi se ga zdravega, dasi ima še glavo obvezano. Kako tak človek vrši službo, naj poskusi enkrat v življenju južno-železničarski zdravnik g. Šlehta. Sam načelnik, ko je videl s svojimi lastnimi očmi takega človeka, je dejal: »Idi domov, ko boš zdrav pa pridi!«

Pride žena železničarja z bolnim otrokom. Otrok joče pri preiskavi. — Zdravnik surovo: »Drži gobec, saj nisi sin princa.« Žena vznevoljena odide.

Pride delavec. »Kaj vam je?« — »Boli me to in to!« Zdravnik zapiše: »Pridite čez par dni.« Delavec pride. »Kaj ne, vi ste zdrav? Jutri greste na delo!« Ne pomaga nobeno dokazovanje. — »Adijo«. — Pri takih prilikah se uporabljajo izrazi, kakor pri zasliševanju kakšnih zločinov. »Vi ste velik verižnik!« — »Kaj mislite, da je vaš otrok prinčev sin!«

Nadalje pride delavec ves obupan, ker mu je zbolela žena. Prosim, gospod, pojdite k meni na dom, nevarnost je za njeno življenje!« — Odgovor: »Ne grem za 50 kron!« Človek je prisiljen, da poišče drugega zdravnika, plača ga s svojimi skromnimi dohodki, da reši njeno življenje itd.

Nešteto je takih slučajev in z zdravjem in življenjem delavca se igra, kakor z življenjem kakšnega mrčesa.

Povišali so nam naše bolniške prispevke. Nadejaje se, da se bode tudi v tem oziru spremenil sistem, plačujemo povišane prispevke iz bornih svojih zaslužkov. Še težje pa prenašamo teror gosp. zdravnika juž. žel. Trditev, da je bil dr. Šlehta vojaški zdravnik, ni za nas merodajna. Merodajno za nas je, da je gosp. v službi bolniške blagajne juž. žel. In če ni sposoben, naj se nastavi sposobnega. Kako je plačan, tudi to nas ne briga. Mi zahtevamo, da se nas zdravi, kot ljudi. Nimamo vpogleda v plačilno bilanco, vemo pa to, da nas lahko vsak čas zapusti in si poišče bolje plačano službo. Za njegovo zdravniško prakso, posebno takšno, kakor jo izvršuje nad nami, ne bomo jokali. Da je Čeh in prijatelj Jugoslovanov, nas ne gane. Ker naše zdravje in življenje zahteva ne prijateljev Jugoslovanov, nego prijateljev č l o v e k a. To je prvo.

Teror v službi, teror v bolezni, lakota in sužnost povsod, to so dobrote juž. železničarja. Opozarjamo Obratno ravnateljstvo in ravnatelja bolniške blagajne, naj te škandalozne razmere zdravljenja odpravi. Ako ne, smo prisiljeni, da sežemo po drugih sredstvih in odpomoči.

Toliko za danes.

Železničarje pa opozarjamo, da nam nemudoma javijo vse take slučaje. Ako hočemo, da se to odpravi, je treba sloge in solidarnosti proti rak-rani. Vemo, da so gospod nervozni in to razumemo. — Razumeti pa morajo gospod tudi naše življenje v tej strašni socijalno-krivični dobi. Železničarji pa napravite svojo dolžnost!

VELIKA ŽELEZNIČARSKA PLESNA VESELICA.

Sodrugi! 1. februarja 1923 priredi vesel. odsek »Neod. Str. Žel. Org.« veliko železničarsko veselico v veliki dvorani »Uniona« v Ljubljani, s sledečim vsporedom:

1. Ples.
2. Šaljiva pošta.
3. Srečolov.
4. Petje.

Godba na pihala bo skrbela, da bo zabava še veselejša.

Veselica je v korist »Delavskega (Železničarskega) Doma«.

Začetek ob 7. uri zvečer.

1. februarja vsi v »Union«!

Veselični odsek NSŽO.

Poročila podružnice N. S. Ž. O.

Poljčane. Veliko zanimanje vlada med našimi železničarji na postaji Poljčane in sosednjih postajah za »Neodvisno Strokovno Železničarsko Organizacijo«. V kratkem nameravamo sklicati shod, da se porazgovorimo o pomembnosti »Neod. Str. Org.« in ustanovimo podružnico.

Grobelno. »Neodvisna Strok. Želez. Organizacija« si pridobiva tudi tukaj svoja tla. Več sodrugov je že priglasilo svoj pristop. Tudi sodrugi lokalne železnice Grobelno—Rogatec se zanimajo za njo. Najdejo se pa tudi sodrugi, ki bi takoj hoteli bele gradove, če se vpišejo. Znamenje, da se ne zavedajo pravega pomena organizacije in mislijo, če je organiziran, se mu mora izpolniti vse, kar bi rad, **ne da bi sam delal.** — Sodrugi! Organizacija, to smo mi, zvezani v eno in organiziran trud **vseh je** uspeh nas vseh in posameznika.

Logatec. Naša podružnica N. S. Ž. O. raste. Sodrugi se vpisujejo in so navdušeni za organizacijo. 2. februarja se vrši tu društveni shod, na katerem poroča sodrug iz centrale.

Planina pri Rakeku. Precej sodrugov iz postaje Planina je pristopilo v »Neod. Str. Žel. Org.« in se vpisalo k podružnici Logatec.

Borovnica. 6. januarja 1923 se je vršil pri nas ustanovni občni zbor podružnice Borovnica »Neodvisne Strokovne Železniške Organ.« Navzočih je bilo nad 100 železničarjev ki so z zanimanjem in odobravanjem sledili izvajanjem govornika od centrale. Odbor se je izvolil iz sledečih sodrugov: Slemenšek Ant., predsednik; Dolenc Karl, namestnik; Kobal Franc, zapisnikar; Kaučič Ivan, blagajnik; odborniki: Leben Franc, Ogrin Ivan, Hladnik Jožef. Govoril je tudi župnik Štrajhar, ki se je strinjal z našo taktiko. Med drugim je rekel, da strokovne organizacije ne smejo biti ne strankarske in **ne verske.**

Rakek. V Rakeku se je ustanovila podružnica N. S. Ž. O. in se je dne 6. januarja vršil ustanov. občni zbor, kjer so bili v odbor izvoljeni sodrugi: Kršič Viktor, predsednik; Bombač Martin, zapisnikar; Modič Franc, blagajnik; odborniki: Kozjak Franc, Zakrajšek Martin, Senbro Anton, Ivančič Ivan; v nadzorstvo: Zniderič Janez, Čern Anton. Referent od centrale je obrazložil pomen organizacije.

Sava ob južni železnici. Trboveljska podružnica N. S. Ž. O. je 7. t. m. sklicala tukaj društveni shod železničarjev. Zbralo se je lepo število sodrugov. Poročal je referent od centrale. Videlo se je, da je zanimanje za »Neod. Strok. Žel. Org.« med železničarji živahno in da se zavedajo njenega pomena.

Borovnica. Naša podružnica NSŽO. priredi ta mesec veselico, katere čisti dobiček bo na polovico za knjižnico, na polovico pa za »Delavski Dom«. Dan in vzpored še objavimo:

Zalog. Podružnica Zalog NSŽO. šteje že lepo število članov. Železničarji, ki še niso organizirani, vedno bolj uvidevajo, da brez organizacije ni izboljšanja gmotnega položaja, a da so druge organizacije le sredstva raznim politikujočim osebnostim.

Maribor. Dobro bi bilo in koristno, da bi »NSŽO. za Slovenijo« sklicala enkrat javen železničarski shod v Götzovi dvorani. Zanimanje za NSŽO. je nam-

reč v Mariboru narastlo in čuti se potreba po ustanovitvi podružnice. »Savezu Železničara« so izpodmaknjena tla, druge, njemu podobne organizacije pa jih sploh niso imele. Treba je, da se železničarji Maribora enkrat zganemo. Na nas je ležeče sedaj, da se združimo v enotni železničarski organizaciji in to v živi, čvrsti organizaciji; pustimo mrliče in ne bodimo mošnja za strokovne birokrate. Ustanovimo podružnico NSŽO.

Jesenice na Gorenjskem. Pravila za podružnico so potrjena. Sodrugi, sedaj je čas, da skličemo občni zbor in izvolimo odbor. Ali se bojimo? Ali nas je strah? Pred kom?... Pred našimi delodajalci? Pred državno železnico, ki se igra z nami in preganja razredno-zavedne železničarje? Če se tega vsega bojimo, potem res ne zaslužimo, da bi se nam boljše godilo, nego se nam godi.

Novomesto: Kaj pa mi državni železničarji prog dolenjske železnice? Organizirajmo se v NSŽO. — Treba, da osnujemo podružnico v Novemmestu in v Grosupljem. V organiziranosti je naša moč!

Čakovec. Med železničarji v Čakovcu se opaža gibanje za vstop v NSŽO. Nameravamo v kratkem sklicati železničarski shod.

Pragersko. Tukaj se snuje podružnica »Neodv. Strok. Žel. Org.« Med železničarji je veliko zanimanje za njo.

Ptuj. Želeli bi, da NSŽO skliče shod v Ptuju. Železničarji Ormoža, Moškanjec in drugih postaj se zanimajo za »NSŽO«.

Litija. Trboveljska podružnica NSŽO priredi v nedeljo, 4. februarja t. l. železničarski shod v Litiji. Prostor, ura in dnevni red se še naznani.

Rudarji.

Nekorektnost Trboveljske premogokopne družbe.

Sodruga **Franc Kozar** iz Hrastnika in **Erjavec Peter** iz Trbovelj sta bila 2 meseca v preiskovalnem zaporu. Dolžili so jih, da sta vršila komunistično propagando. Na obravnavi, ki se je vršila 30. decembra 1922 v Celju sta bila oba **oproščena,** ker jim sodišče ni moglo dokazati nobenega protizakonitega dejanja. **Oba sta bila torej po krivici na preiskavi v zaporu.**

Ravnatelj v Hrastniku pa se brani sprejeti v službo s. F. Kozarja in zahteva, da naj prinese od sodišča potrdilo, da je nedolžen. Sodišče mu je izstavilo potrdilo, **da je oproščen,** pa tudi to ne zadostuje ravnatelju. Isto se godi v Trbovljah z s. Erjavcem.

Tako postopanje ravnateljev je vse obsodbe vredno in mi verjamemo, da se godi to proti volji reprezentance trb. družbe v Ljubljani, ki se gotovo ne bo postavila na stran ravnateljev, ki gazijo službeni red in vstvarjajo nezadovoljnost.

O rezultatu bomo še poročali.

Rudarska stanovanja v Nemčiji.

Na podlagi določb nemškega ministra za delo (Reichsarbeitsminister) so pričeli v Nemčiji graditi nova rudarska stanovanja, katera so namenjena pomnoženemu številu rudarskih delavcev. Stroške graditve nosi država, lastnik rudnika pa mora zato državi oddajati gotov odstotek premogove produkcije brezplačno. Prednost pa se daje delavskim zadrugam z o. z.

Nove stavbe so večinoma hiše za dve rodbini, pa tudi hiše za eno rodbino, katere se zidajo v lepem vrstnem redu. (Približno tako, kot v Trbovljah »Kurja vas«, le s to razliko, da nove stavbe bolj odgovarjajo higijeničnim pogojem in da se polaga pozornost tudi obliki stavbe.) Hišici se prizida hlev in klet ali pa se tudi napravi klet pod hišo v zemlji. V mestih kakor n. pr. v Gelsenkirchen, Dortmund, Oberhausen in še drugih, kjer se delavske kolonije nahajajo v sredini mesta se zida tudi večje, največ trinadstropne hiše, toda tako, da v vsakem nadstropju stanuje le ena stranka. Pričelo se je z zidavo 23.974 hišic. Od teh je 11.779 stavb dogotovljenih.

Nagli padec nemške marke je zidavo stanovanj otežkočil. Verujemo pa, da si bodo znale nemške rudarske zadruge tudi iz teh težav pomagati in da bodo dovršili svoje započeto veliko delo.

Nabirajte za žrtve belega terorja!

Za žrtve belega terorja, ki se mučijo po zaporih, so nam poslali zavedni sodrugi rudarji iz Senjskega rudnika (Srbija) 360 dinarjev.

Senjske rudarje pa stavimo za vzgled in želimo, da bi našli mnogo posnemovalcev.

Kemični delavci.

Na ustanovnem občnem zboru **Neodvisne strokovne organizacije kemičnih delavcev za Slovenijo** so bili izvoljeni v društveno vodstvo sledeči sodrugi: Žulovc Jakob, predsednik; Anžič Martin, podpredsednik; Kokol Stanko, tajnik; Černe Ivan, blagajnik, Hribar Franc, odbornik; Žulovc Franc, odbornik; Roblek Ivan in Smreka Ivan pa v nadzorstvo. Podružnica se v Vevčah lepo razvija. 28. januarja se bo vršil naš prvi shod.

Nov val kapitalistične reakcije.

Policijska direkcija v Ljubljani je z odlokom št. 12/286/4/22 preds. z dne 12. januarja 1923 obvestila sodruga I. Modrija, »da pokrajinska uprava ne more odobriti pravil Neodvisne zveze klobučarjev za Slovenijo v Ljubljani, ker so uradne poizvedbe dognale, da so predlagatelji sami pristaši in agitatorji bivše komunistične stranke, ki ne nudijo dovolj jamstva, da ne bi pod okriljem oblastveno dovoljenega društva širili med njegovim članstvom po zakonu prepovedane in kaznjive komunistične propagande.« Proti tej odločbi je dovoljen priziv na ministrstvo za notranje zadeve v teku 60 dni.

Zgoraj citirani odlok policijske direkcije je protiustaven, krši določbe zakona o zaščiti delavcev in krši zlasti načelo pravice združevanja.

Klobučarji so danes najbolj eksploatirano delavstvo v Sloveniji, ker so brez organizacije izročeni na milost in nemilost delodajalcem. **Odlok jim jemlje pravico do obrambe, pravico do organiziranega nastopa proti izkoriščevalcem. Odlok pomeni nov val kapitalistične reakcije proti delavstvu Slovenije.**

Odlok policijske direkcije pomeni samolastno interpretiranje zakonov v škodo delavstva.

Proti odloku se bo vložila pritožba in če zakoni niso samo papirnate cunje, bo ministrstvo moralo dovoliti neodvisno klobučarsko organizacijo.

Jasno je, da noben zakon ne more prepovedati bivšim komunistom, da se organizirajo in združujejo v društva za obrambo svojih interesov, dokler je njihovo delovanje v skladu z obstoječimi zakoni in ustavo. Zato pa kličemo ponovno: **Vsi v neodvisne organizacije!**

Živela koalicijska svoboda!

Proč z zakonom o zaščiti države!

Otvoritev delavske brezalkoholne restavracije in kavarne.

V pondeljek, dne 21. januarja t. l. otvori zadruga »Železničarski dom« v Delavskem domu na Turjaškem trgu št. 2 svojo brezalkoholno zadružno restavracijo. Dobivala se bo celodnevna hrana, zajutrek, mrzla in gorka jedila, kava, čaj in brezalkoholne pijače. Sprejemali se bodo zlasti tudi stalni naročniki. Na razpolago so mnogobrojni časopisi.

Ročni in duševni delavci!

Posečajte predvsem svojo lastno proletarsko restavracijo in s tem podprite svojo lastno zadrugo.

Priglase za hrano sprejema sodružica Brus v kuhinji, pri vhodu v Dom.

Zadruga »Železničarski dom«.

Naznanilo.

Vsak pondeljek in četrtek se vrše v Delavskem domu **predavanja v strokovni šoli.** Sodrugi! Izkoristite to priliko in **obiskujte redno strokovno šolo. Največji ljudski sovražnik je delavska nevednost in tega sovražnika pobijate, če skrbite za svojo izobrazbo potom strokovne šole. Vsi v šolo!**

Mednarodni pregled.

Bolgarski strokovni pokret.

Pred vojno so obstojale v Bolgariji dve strokovni zvezi. »Splošna Strokovna zveza Bolgarije« je bila zasnovana na revolucijonarnem razrednem boju. Njeni člani so tvorili soc. demokratsko delavsko stranko (tesni socijalisti — sedaj komunisti). »Strokovna zveza« je pa bila reformistična. Njeni člani so bili socijalni demokratje (široki socijalisti).

Stanje omenjenih zvez je bilo, kakor poročajo, sledeče:

Revolucijonarna zveza.

	Zvezinih central	Podruž.	Članov
1908	11	120	3424
1909	11	149	4020
1910	11	207	5406
1911	11	184	6165
1912	12	235	8460
1913	12	169	5088
1914	13	176	6563

Reformistična zveza.

	Zvezinih central	Podruž.	Članov
1908	6	50	2045
1909	7	76	3020
1910	7	94	4016
1911	7	109	3727
1912	—	—	—
1913	—	—	—
1914	6	77	3168

Dohodki

	Revolucijonarne zveze	Reformistične zveze
1908	22100.45 leva	—.— leva
1909	15150.20 »	22194.85 »
1910	35585.63 »	29637.35 »
1911	51364.32 »	22714.59 »
1914	15535.47 »	3920.80 »

Revolucijonarna zveza je združevala večino industrijskega delavstva, reformistična zveza pa je imela večino v mali obrti.

Do 1911. leta je bila reformistična zveza priključena Strokovni internacijonali, 1911 pa so jo na kongresu v Budimpešti izključili.

1914 je tajnik Strokovne internacijonale poskušal ujediniti obe zvezi, pa brez uspeha.

Po vojni se je soc. demokratična stranka (široki socijalisti) popolno kompromitirala pred masami delavstva, kar je stranko privedlo do poloma. Njeno levo krilo se je pridružilo komunistični stranki in 1920 so se na podlagi revolucijonarnega razrednega boja združile obe zvezi in podpisale skupno deklaracijo.

Po združitvi so se strok. organizacije pričele prav lepo razvijati, kar potrjujejo sledeče številke:

	Industrijske zveze	Število podružnic	Število članov
1918	13	115	5731
1919	18	335	30061
1920	18	379	31349
1921	19	479	29200
1922	19	—	34200

Dohodki.

	Članarina	Skupni dohodki
1919	532.275 leva	1,941.439 leva
1920	1,005.284 »	2,361.486 »
1921	1,146.206 »	2,464,408 »

Mezdni boji.

	Štrajki in izpori	z uspehom	z delnim uspehom	neuspešni
1919	135	57	54	22
1920	68	37	17	21
1921	68	23	18	25

V letu 1922 je do meseca oktobra bilo nad 200 štrajkov, v katerih je sodelovalo nad 20.000 delavcev. Plače delavstva v tobačni, lesni, usnjarski, sladkorni in drugih industrijah so se zvišale za 35 do 40 odstotkov, draginja pa je v tem času narastla za največ 25 odstotkov.

Široki socijalisti skušajo zopet vpostaviti svojo strokovno zvezo, katero bi naj vodil tajnik njihove soc. dem. stranke. Sklicali so tudi svoj »strokovni kongres« pa tudi brez uspeha. Tajnik te namišljene Zveze je lani sodeloval na kongresu Amsterdamske internacijonale v Rimu, na konferenci Biro a dela v Ženevi in govoril v imenu bolgarskega proletarijata. Letos pa tega ni mogel več storiti, ker je ministrstvo dela priznalo da je ta Strokovna Zveza fiktivna organizaija brez članov.

Nevarnost nove vojne!

Na pariški konferenci so se pokazala nepremostljiva nasprotstva med angleško in francosko buržuazijo. Vprašanje nemške vojne odškodnine je razdvojilo francoske in angleške kapitaliste. Francozje so pričeli opasno igro, ki lahko zaplete vnovič cel svet v vojno.

Francoske čete so že zasedle najbolj industrijalizirano nemško pokrajino — rursko ozemlje, kjer so največji rudniki in največja podjetja kovinarske industrije. Ta okupacija bo izzvala veliko industrijsko krizo v Nemčiji, kar bo imelo za neizbežno posledico ustavljanje obrata v mnogih podjetjih. Enaka gospodarska kriza je bila neposreden povod svetovne vojne. Nemčija danes sicer ni vojaško zmožna in pripravljena za vojno, **ali vprašanje je kako se bodo orijentirale gladne mase?** Nemčija lahko postane gnezdo revolucijonarnih pokretov in iz Nemčije se bo revolucijonarna misel razširila po celi Evropi. Posledice gibanja nemških brezposelnih mas, so lahko nedogledne.

Nevarnost nove vojne pa grozi tudi iz drugih zapletljajev. Rusija ne prizna nasilne aneksije Besarabije, v Bulgariji postaja stanje vsak dan revolucijonarnejše, na Grškem ne pridejo iz kaosa in anarhije, Madžarska se pripravlja, Italija stoji pred meščansko vojno in tudi pri nas v Jugoslaviji je v političnem ozračju mnogo eksplozivnih snovi.

Vse te probleme kapitalistični razred ne more rešiti; poskusi, da bi se te probleme rešilo, bodo situacijo le še bolj zamotali, še bolj komplicirali. Stojimo pred strašno gospodarsko in politično krizo. Proletarska revolucija mogočno trka na vrata stare Evrope.

Proletarijat s poostreno pozornostjo motri prizadevanje evropske buržuazije, ki hoče stroške svoje bankrotirane politike zvaliti na ramena delavstva. Proletarijat se zaveda, da se mora kapitalistični ofenzivi upreti le v enotni fronti celega proletarskega razreda in zato si jo vstvarja.

Propad male trgovine v Čehoslovaški. Tekom decembra 1922 je na Češkem napovedalo konkurz 74 tvrdk. To dejstvo potrjuje našo trditev, da se vsa moč kapitala koncentrira v malem številu bančnih sindikatov in koncernov, ki ne izkoriščajo samo delavstva, temveč tudi malo obrtništvo in male trgovce in da spadajo ti mali obrtniki in trgovci tudi v razred proletarcev, če tudi se tega dejstva oni danes še nočejo zavedati.

Razno.

V našem listu št. 2 smo objavili notico o razmerah v tovarni Zalokar v Ljubljani. G. Zalokar se je čutil prizadetega in prišel v naše uredništvo, ter izjavil, da v listu navedene stvari ne odgovarjajo resnici, ter da je pripravljen izplačati vsakomur, kdor mu dokaže, da je rabil napram svojim delavcem izraz »psi«, 1000 kron. — Ker ne maramo delati nikomur krivice, objavljamo to izjavo g. Zalokarja.

Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Turjaški trg 2./II. Posamezna številka 1 dinar. Mesečna naročnina 4 dinarje.

Lastnik in izdajatelj: »Zveza Neodv. Strok. Org. za Slovenijo«. **Odgovorni urednik: Ivan Baznik. — Tisk »Zvezne tiskarne«.**